

מסורת הש"ס

(א) קדושין יז, ט ג"ז שס,
(ב) [שבת קטן, מנינה יד,]
(ג) [בית דין, יז, ט] (ד) [ג' יז]
(ה) [ומאורסה קד ארבע
בבית דין, ו] (ו) [בכירות
שם, ו] (ז) [קדושין יז, ט]
(ח) [קדושין סמ, ו]

גליון הש"ס

גמ' מי איבא עבדא ברי.
ע"י ערכין ד' ז ע"א
מד"ה לאחיו מנוול: שם
מי שחציו עבד וחציו בן
חורין, ע"י ירושלמי פ"ח
דפסחים הלכה א: שם
ומא' יורשיו נפשיה. ע"י
פ"ח דפסחים מ"ח מ"ח
בשבותיו קמין ז: שם
אמר רבא שתי תשובות.
ע"י פסחים ד' ע"א ע"א
וה"ל: שם ודבר ר"ל
בופר. ע"י צ"ק ד' מז
ע"כ:

מוסף רש"י

אין אדם עומד על
דבריו תורה. על גוריון
לאומות כהלכתן (שבת
קכ). אלא אם כן נכשל
בהן. עד שומעין ז' ו'
פעמים ששיבש דייני
טעמי תורה המסותרין
(שם) כשהלכה נכשלה
בשמועיה פסם רלסוה
והיה הוא נותן לו לעמוד
על שמועיה (ובגריה יד).

מוסף תוספות

דלמא מודה. צ"ד קודם העדלת עדים ומודה בקנס פטור: ויילד
בית מה פ"ג לענין אכילת תרומה וילד ביתו הם יאכלו בזה. וילד
בית בן שפחה: אילו כן. דלא כמיז אלא קנין כספו הוא יאכל בו:
אף קנין כסף אע"פ שאינו שוה כלום.
מי איכא עבדא דלא מודבן בפרטות:
לקנסא. שם יגחנו שור יטול שלשים
כסף: צטרפה. שאין משלמין עליו
קנס דגבגבא קטילה הוא: והא חזי למיקם
קמיה. לשרתו אע"פ שנחמכה רגלו
למעלה מן הארכובה או ניקב קרום
המוח ראוי לשירות קל: צמנוול.
דמאיס והוי נמי טרפה דלאו דר קנסא
הוא: בקדושין אמרינן התקדשי לחאי
מקודשת חציך מקודשת לי אינה
מקודשת הכא מי הוי קדושין או לא:
אם תמצא לומר. כלומר אי צעית
למשפט מדקיימא לן התקדשי לחאי
מקודשת לא דמי דהם דר חורין הוא
וחזי לכוליה והכי קאמר לה אי
צעיתא נסיבנא אחרימי צהדיך אצל
הא לא חזיא לפלגא דעבדות ידיה:
ואם תמצא לומר חציך מקודשת לי
אינה מקודשת. וצעית למשפט הא
מינה דכי היכי דמקדש חצי אשה
אינה מקודשת האילא דלא מלימיר
דהכי קאמר לה דתנסיב אחרימי
צהדי דאיתתא לא חזיא לתרי ואשתכח
דפלגא הוא דקדיש הכא נמי חצי
איש שקדיש לא הוי קידושין לא דמי
דהם שיר בקנינו דהוה ליה לקדשה
כלולה אצל הא לא שיר מידי דכל
מה דחזי למעבד עבד: כשעשאו
טריפה. דהוה ליה כמאל דקטליה
והבז ליה לנפשיה: ועוד כופר הוא
כו'. דבשלמא קנס דלא כמיז ציה
מיתה אלא נגיחה שנאמר אם עבד
יגח השור וגו' (שמות כה) איכא
לאוקמיה כשעשאו טריפה אצל כופר
שן בן חורין כפיז (שם) והמית איש או
אשה: ראוי לישול דפלגא לאו דר
קנסא הוא אלא דר כופר: ואין לו.
שהרי מת יורשים אין לו שגבזו חזי
המוק זכה במה שצדו ולעולם בשמת
וה"ק נותן חצי קנס לרבו וחצי כופר
ראוי ליתן ליורשיו אם היו לו יורשין:
אוקי אמורא עליה. העמיד מתורגמן
לפניו לחזור ולדרוש: והמכשלה
הוא. כלומר כך המחיל בדרשא
מקרא כתוב והמכשלה הזאת תחת
ידך צאנשי ירושלים שפסקה תורה
מהם והיו שולטין לחבריהם שמלה
לך קנין מהיה לנו והמכשלה הזאת
תחת ידך כלומר דברים שמכוסין
לנו מהיה קנין והמכשלה הזאת דברי
תורה שאין אדם עומד על אמתתן
עד שיכשל בהן להורות טעות
ויכלימיהו והוא נותן לז ומצין תחת
ידך הן אף אני נכשלתי בהוראתי
וחורני צי: ואם נאחד אדם לומר.

השולח פרק רביעי גיטין

מג.

עין משפט
נר מצוה

קה א מ"י פ"ב מהל'
מכירה הלכה א סמג
עשין פב טו"ע ח"מ סי'
רט סעי' ד:
קו ב מ"י פ"ו מהל'
תרומות הלכה א
סמג לאון רכז רכה טור
י"ד סי' שלא:
קז ג מ"י פ"ד מהל'
אשוח הלכה ח סמג
עשין מח טו"ע אה"ע
סומן מח סעי' יא:
קח ד ה מ"י שם פ"ג
הלכה ט סמג שם
טו"ע פ"ג אה"ע סי' לא סעי'
ח:
קכ ו ז מ"י פ"א מהל'
מקין ממון הלכה ז
סמג עשין פו טו"ע י"ד
סי' רסו סעי' כ:
קכ ח מ"י פ"ד מהל'
אשוח הלכה טו סמג
עשין מח טו"ע אה"ע סי'
מח סעי' יג:
קכ ט מ"י שם הלכה
י"ו פ"ג מהלכות
אסורי ביאה הל' יג סמג
לאון קסה:
קכ י מ"י פ"ו מהל'
יוס הלכה לא סמג
עשין נא נב טו"ע אה"ע
סי' קעד סעי' ז:

תורה אור השלם

1. ובהן כי יקנה נפש
קנין כספו הוא יאכל בו
וילד ביתו הם יאכלו
בגלגל: ויקרא כב יא
2. כי יתפש איש באחיו
בית אביו שפחה לכה
קנין תהיה קלנו
והמכשלה הזאת תחת
ידך: ישעיהו ג ו

פסקי ר"י

מי שחציו עבד וחציו בן
חורין שקדש בת חורין
מקודשת היא משום צד
חירות שבו ואפילו אם
תמצא לומר המקדש אשה
לחציו אינה מקודשת התם
משום דשייר בקנינו הכא
לא שייר בקנינו וכן נמי
שפחה שחציה שפחה
וחציה בת חורין שנתקדשה
מישראל קדושה קדושין
משום צד חירות שבה.
ואפילו אם תמצא לומר
המקדש חצי אשה אינה
מקודשת התם שייר בקנינה
הכא לא שייר בקנינה

מי איבא עבדא דלא מודבן בקנסא. וא"כ מי אמר נמי דאינו מכור
תקשי ליה מי איכא עבדא דלא מודבן לקנסא שיוכל למכרו
כולו לגמרי וי"ל דלא ימצא קונים שיקנוהו לגמרי אפי' לא יאכרו
לפרנסו שיוכל לומר עשה עמי ואינו נזק מ"מ מימנעו אינש לקנותו
שלא יהא רגיל אצלם אלא אם מכרו
לקנס מכור זמנין דזבני ליה ועי"ל
דאפי' מוכרו כולו לגמרי אינו מכור
דהא אינו שוה כלום ואינו מוכרו
אלא לקנס ולקנס אינו מכור:^א
אם תמצא לומר התקדשי לחצי
מקודשת. וגבי אשה קאמר
אם תמצא לומר חציך מקודשת לי
אינה מקודשת והוי מלי למימר אפיכא
אלא האמת נקט דהכי מסיק בפ"ק
דקידושין (דף יז.) וא"א אמרת
קדושי לאו קדושי יורשין ורשין מנא ציה.
מינה דמה תולה יורשין בקידושין
והלא צנו מן הפנויה יורשו כדאמר
(יבמות דף ק:) גבי עשרה כהנים
שפירש אחד מהן וצעל דהולד שמוקי
שמשותקין אותו מנכסי אביו משום
דלא ידע" אביו מנו ואפי' צנו ממזר
מערות דלא תפסי צה קידושין תנן
בפרק שני דיבמות (דף כג.) דהוי צנו
לכל דבר והיינו לירשו והלא צנו
תפסי צה קידושין גרע" טפי דלמי לז
עבדות ומשתמש צה"ל כדאמרין
בזהבולין (שם דף מה.) וי"ל דסבר
הש"ס דלא איתא דלאו דר קדושין הוא
אין צנו ממיתם אחרי"ו ולא דמי
לעריות דתפסי צה קדושין לעלמא
אצל הא"ס דלאו דר קדושין הוא צנוס
מקו"ס אין הן ממיתם אחרי:
ואין

בקנינו מאי ת"ש יהמית מי שחציו עבד וחציו בן חורין נותן חצי קנס
לרבו וחצי כופר ליורשיו ואי אמרת קידושיו לאו קידושין יורשין מנא ליה
אמר רב אדא בר אבהו כשעשאו טרפה * ומאי יורשיו נפשיה * אמר רבא
שתי תשובות בדבר חדא דיורשיו קתני ועוד כופר הוא * ואמר ריש לקיש
כופר אין משתלם אלא לאחר מיתה אלא אמר רבא יראוי ליטול ואין
לו אמר רבא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה
שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קדושה קדושין דרש רבה בר רב
הונא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה שפחה וחציה בת
חורין שנתקדשה אינה מקודשת א"ל רב חסדא מי דמי התם שייר בקנינו
הכא לא שייר בקנינו הדר אוקים רבה בר רב הונא אמורא עליה ודרש
והמכשלה הזאת תחת ידך אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל
בהן אע"פ שאמר המקדש חצי אשה אינה מקודשת האבל חציה שפחה וחציה
בת חורין שנתקדשה קדושה קדושין מ"ט התם שייר בקנינו הכא לא שייר
בקנינו אמר רב ששת כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה
שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קדושה קדושין ואם לחשך אדם
לומר דאיוז היא שפחה חרופה זו שחציה שפחה וחציה בת חורין ה"מאורסה
לעבד עברי אלמא בת איתרוסי היא אמור לו כלך אצל ר' ישמעאל שהוה
אומר בשפחה כנענית המאורסה לעבד עברי ושפחה כנענית בת איתרוסי
היא אלא מאי אית לך למימר מאי מאורסת מיוחדת הכא נמי מאי
מאורסת מיוחדת אמר רב חסדא יחציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה
לראובן ונשתחררה וחזרה ונתקדשה לשמעון ומתו שניהם מתיבבמת ללוי
ואין

תשובה לדבר זה מנאות ששינוי צמח' כריתות (א). והפדה לא נפדמה דשפחה חרופה אלו וזו פדויה ואינה חלפה שפחה וחלפה בת חורין
המאורסה לעבד עברי. והוא הדין לכל ישראל אלא אורחא דמלתא נקט משום דעבד עברי מותר בשפחה: אלמא צה איתרוסי היא. מדקתני מאורסת
אמר לו. וכי סבור אתה שהן איתרוסין ממש: כלך אל רבי ישמעאל. דאמר התם דברה תורה כלשון בני אדם ובשפחה כנענית שלא נפדית כלל
קשתמעו קח: המאורסה לעבד עברי. וכי שפחה כנענית מגורה בת קדושין היא דא תורה צונו לא עשה דבריהם לנפשות: מיוחדת ואינה
הכתוב היא דמחייב עליה אשם הואיל ויחדה לעבד עברי המותר בה: וחזרה ונתקדשה לשמעון. אחי ובחיי ראובן וראובן לא גירשה:
ואין